

УДК 378.091(477):33.01-051

Олексій Сисоєв

ORCID iD 0000-0001-5899-0244

кандидат економічних наук, доцент,
керівник департаменту ліцензування та акредитації,
Київський міжнародний університет,
вул. Львівська, 49, 03179 Київ, Україна,
4998858@gmail.com

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ГАЛУЗІ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

У статті здійснено теоретичний аналіз проблематики наукових досліджень, присвячених професійній підготовці фахівців для економічної галузі. У результаті аналізу здійснено класифікацію сучасних досліджень з проблеми професійної підготовки майбутніх економістів: 1) дослідження, в яких розглядаються проблеми, що є не тільки загальними для підготовки майбутніх економістів, а й системними проблемами для підготовки інших фахівців; 2) дослідження, в яких аналізуються проблеми, що спрямовані на підготовку майбутніх економістів до певного виду діяльності, необхідної для їх професії, або стосуються засобів підвищення якості професійної підготовки майбутніх економістів, а також формування педагогічної компетентності у майбутніх фахівців економічної галузі, тобто підготовку викладачів економічних дисциплін; 3) наукові розвідки з порівняльної професійної педагогіки, що стосуються підготовки фахівців з економічних спеціальностей в інших країнах світу. Представлена класифікація наукових досліджень пов'язана з науковим ступенем, на здобуття якого подавалось дослідження: в дисертаційних дослідженнях докторського рівня піднімалися проблеми, які є системними для підготовки не тільки майбутніх економістів, а й інших фахівців. Дослідження кандидатського рівня більше спрямовані на окремі проблеми фахової підготовки майбутніх економістів. Наголошено, що досліджень, спрямованих на вивчення зарубіжного досвіду підготовки економістів, ще недостатньо, хоча належна увага приділяється таким країнам, як США, Велика Британія, Німеччина. Відзначається недостатня кількість досліджень, спрямованих на вивчення досвіду Республіки Польща, яка є сусідом України, близька до неї культурою й історією.

Ключові слова: класифікація досліджень; наукове дослідження; порівняльна професійна педагогіка; фахівець для економічної галузі.

<https://doi.org/10.28925/1609-8595.2020.2.3>

Вступ. В умовах сучасного швидкозмінного світу, стрімкого розвитку суспільства як цифрового економіка кожної країни стає частиною глобальної економіки. Змінюються механізми, технології економічного розвитку, економічні регулятори, розвиваються нові економічні галузі, необхідні для успішної життєдіяльності кожної країни й всього світу. У таких умовах професійна підготовка фахівців для економічної галузі, особливо з нових спеціальностей, необхідних для інноваційного розвитку економіки, набуває значної актуальності.

В Україні за останнє десятиліття здійснювалися вагомі дослідження у напрямі підготовки майбутніх фахівців економічного напрямку, зокрема такими дослідниками, як М. Артюшина, Г. Дутка, Є. Іванченко, М. Левочко, Т. Поясок та інші.

Мета статті полягає у здійсненні теоретичного аналізу проблематики досліджень, які стосуються професійної підготовки фахівців економічної галузі з метою виявлення прогалин у дослідницькому полі означеної проблеми.

Теоретичний аналіз проблематики наукових

досліджень щодо професійної підготовки фахівців для економічної галузі. Варто зазначити, що дисертацій докторського рівня із зазначеної проблематики не так багато. Їх можна класифікувати на ті, що охоплюють професійну підготовку фахівців з економіки в Україні та ті, у яких досліджувалася така підготовка за кордоном.

Щодо України, то варто виділити дисертаційні дослідження Г. Дутки, у якому розглядався принцип фундаменталізації та його реалізація у математичній підготовці майбутніх економістів, М. Левочко, яка досліджувала проблеми наступності у професійній підготовці майбутніх фахівців економічної галузі в системі «коледж – університет», М. Артюшиної, яка вивчала психолого-педагогічні засади підготовки студентів економічних спеціальностей до інноваційної діяльності. Систему застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх економістів у закладах вищої освіти ґрунтовно досліджувала Т. Поясок. Теоретико-методичні засади системи інтегративної професійної підготовки майбутніх економістів є предметом наукової розвідки Є. Іванченко.

Можна зробити висновок, що у докторських дисертаціях піднімалися проблеми, що є загальними не тільки для майбутніх економістів, які навчаються за різними напрямками та спеціалізаціями, а й системними проблемами для підготовки інших фахівців.

Щодо дисертацій кандидатського рівня, то вони більше спрямовані на підготовку майбутніх економістів до певного виду діяльності, необхідної для їх професії, або стосуються засобів, які спрямовані на підвищення якості професійної підготовки майбутніх економістів.

Значна кількість досліджень тут присвячена використанню сучасних інформаційних технологій, формуванню інформаційної культури майбутніх економістів. Прикладами таких досліджень є дослідження Д. Касаткіної (підготовка майбутніх економістів до застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності), Р. Корнева (підготовка майбутніх економістів-аграрників до професійної інформаційної діяльності), Г. Кравчук (педагогічні засади застосування інформаційних технологій у підготовці фахівців банківської справи), О. Кошової (формування інформаційно-аналітичних умінь майбутніх економістів у процесі вивчення дисциплін циклу природничо-наукової підготовки), Н. Болюбаш (формування професійної компетентності майбутніх економістів засобами мережевих технологій), І. Кустовської (формування професійно значущих умінь і навичок майбутніх економістів у закладах вищої освіти), І. Демури (формування професійної компетентності студентів економічних спеціальностей у процесі фахової підготовки), І. Аветісової (формування у майбутніх економістів професійних умінь розв'язувати ситуативні завдання), Л. Петльованої (педагогічні основи професійної адаптації студентів-економістів засобами новітніх інформаційних технологій), Н. Хараджян (педагогічні умови підготовки фахівців з економічної кібернетики засобами комп'ютерного моделювання), Є. Бенькович (підготовка студентів економічних спеціальностей до використання програмних комп'ютерних систем у професійній діяльності) та інші.

Значна увага приділяється дослідженню формування важливих компетентностей, професійних умінь і навичок майбутніх економістів. До таких досліджень можна віднести наступні: Підготовка майбутніх економістів до професійного спілкування у процесі вивчення гуманітарних дисциплін (І. Ярошук), підготовка майбутніх економістів до розв'язання творчих фахових завдань засобами моделювання (К. Рум'янцева), підготовка майбутніх економістів до аналітичної діяльності у процесі вивчення дисциплін соціально-гуманітарного циклу (О. Максимова), формування професійних умінь і навичок майбутніх економістів у процесі вивчення

інтегративних фахових дисциплін (І. Носач), формування професійно значущих якостей майбутніх магістрів економічного профілю у процесі фахової підготовки (Р. Гейзерська), формування базових управлінських компетенцій у майбутніх менеджерів економічного профілю засобами інтерактивних технологій (Н. Андрущенко), формування комунікативної професійної компетентності студентів економічних спеціальностей засобами інноваційних технологій (О. Загородна), формування критичного мислення у майбутніх економістів засобами інтерактивних технологій навчання (О. Колесова) та інші.

Окреме місце серед досліджень кандидатського рівня займають роботи, спрямовані на розкриття різних засобів, які підвищують ефективність і якість професійної підготовки. Прикладами таких наукових досліджень є дослідження Л. Максимчук (підготовка майбутніх економістів-міжнародників до професійної діяльності засобами інтерактивних технологій), І. Шерстньової (професійна підготовка майбутніх економістів засобами дидактичних системно-імітаційних ігор), Ю. Поповського (професійна підготовка майбутніх фахівців економічного профілю із застосуванням системи автоматизованого опитування), О. Бабаян (формування професійної компетентності майбутніх економістів засобами імітаційно-рольового моделювання), О. Вітер (організаційно-педагогічні засади структурування і генералізації навчального матеріалу з економічних дисциплін у фаховій підготовці бакалаврів), Т. Хоменко (педагогічні умови розвитку пізнавальної активності студентів економічних спеціальностей у процесі фахової підготовки), О. Левчук (інтеграція природничо-математичної та спеціальної підготовки майбутніх економістів у вищих аграрних навчальних закладах), В. Крижанівської (особливості застосування особистісно зорієнтованих технологій навчання в підготовці майбутніх економістів у коледжах) та інші.

Варто підкреслити, що значну кількість досліджень присвячено формуванню й розвитку різних поведінкових, професійно-значущих та особистісних якостей майбутніх економістів. Зокрема, такими дослідженнями є праці Л. Служинської (підготовка майбутнього менеджера-економіста до професійної самореалізації), О. Керекеши (формування оцінно-рефлексивної самостійності майбутніх економістів у процесі фахової підготовки), В. Орел (педагогічні умови соціалізації майбутніх економістів і менеджерів у фаховій підготовці), Т. Шахматової (формування ділових якостей майбутніх фахівців економічного профілю у навчально-виховному процесі закладів вищої освіти), Н. Бабкової-Пилипенко (формування лідерських якостей майбутніх економістів у процесі професійної підготовки) та інші.

Також існує низка досліджень, у яких розгля-

дається професійна підготовка майбутніх економістів у процесі вивчення різних, зокрема фахових, дисциплін, формування їх готовності до певного виду професійної діяльності.

Наприклад, такі дослідження, як: професійна підготовка майбутніх економістів у процесі навчання теорії ймовірності і математичної статистики (Л. Пуханова), формування готовності майбутніх економістів до проектування фахової діяльності (Н. Кошелева), формування готовності майбутніх фахівців економічних спеціальностей до професійної діяльності у процесі вивчення спеціальних дисциплін (В. Різник) та інші.

Звернемо увагу також на дослідження, які стосуються формування й розвитку економічної компетентності у фахівців неекономічних спеціальностей. Такі дослідження підкреслюють актуальність економічних знань для будь якої людини, тим більше управлінця й керівника підрозділу організації. До таких досліджень відносимо дослідження О. Андрусь (організація модульного навчання економічних дисциплін у технічних університетах), Л. Криницької (організація професійної підготовки безробітних до підприємницької діяльності у сфері послуг), В. Дивак (розвиток економічної компетентності директорів загальноосвітніх навчальних закладів засобами інформаційно-комунікаційних технологій), О. Маслій (формування фахової компетентності майбутніх офіцерів тилу у сфері військово-економічної логістики) та інші.

Окремо варто виділити наукові розвідки, які стосуються підготовки викладачів економічних дисциплін, формування педагогічної компетентності у майбутніх фахівців економічної галузі. Зокрема, це дослідження Т. Приходько (формування готовності майбутніх економістів до викладацької діяльності в процесі магістерської підготовки), Л. Лебедик (педагогічна підготовка магістрів у вищих економічних навчальних закладах), А. Калініна (професійна адаптація викладачів економічних дисциплін у льотних навчальних закладах), Т. Гуцан (формування готовності майбутнього вчителя економіки до профільного навчання старшокласників), В. Щербіни (особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя економіки в умовах інтерактивного навчання) та інші.

Щодо практичної підготовки фахівців економічних спеціальностей, то підкреслимо, що такі дослідження є поодинокими. Наприклад, дослідження Н. Гресь «Організаційно-методичні засади виробничої практики майбутніх фахівців обліково-економічного профілю».

Особливий інтерес становлять для нас наукові розвідки з порівняльної професійної педагогіки, які стосуються підготовки фахівців з економічних спеціальностей в інших країнах світу. Зокрема, це дослідження А. Найдьонові «Професійна підготовка економістів аграрного профілю в університе-

тах Великої Британії» (2014), Л. Отрошенко «Розвиток професійної компетентності майбутніх фахівців зовнішньоекономічного профілю у Німеччині», Н. Войнаровської «Підготовка бакалаврів з економіки у вищих навчальних закладах США», В. Ільїної «Становлення та розвиток вищої економічної і бізнес-освіти Сполучених Штатів Америки у сучасних умовах».

Особливий інтерес, з точки зору територіальної та історичної близькості країн, становить дослідження А. Загородньої (2020), присвячене порівняльному аналізу професійної підготовки майбутніх економістів у Республіці Польща та Україні. У цьому дослідженні здійснено порівняльний аналіз організаційно-методичних засад професійної підготовки фахівців економічної галузі у закладах вищої економічної освіти та тенденцій підготовки фахівців економічної галузі у Республіці Польща та Україні; виокремлено спільне та відмінне у підготовці фахівців економічної галузі у закладах вищої освіти Республіки Польща та України.

Сьогодні у просторі періодичних наукових журналів, збірниках конференцій також активно досліджуються проблеми професійної підготовки майбутніх економістів. Зокрема, увага приділяється таким аспектам цієї проблеми:

- використання сучасних інформаційних технологій – аналіз досвіду застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутніх економістів в Україні (Осадчий, 2018), підготовка майбутніх економістів до аналізу результатів тестування торгових систем на основі звітів комп'ютерної програми Metastock (Костенко, 2011), хмарні технології у професійній підготовці майбутніх економістів (Дюлічева, 2014);
- формування компетентностей, формування умінь й навичок – підготовка майбутніх економістів до автоматизації обліку на підприємствах (Горицька, 2018), підготовка майбутніх економістів до правового забезпечення професійної діяльності (Галуцук, 2018), формування комунікативної компетентності у професійній підготовці економістів (Задорожна, 2013), компетентнісний підхід у професійній підготовці майбутніх економістів до роботи на валютному ринку (Р. Костенко, 2012).

Цікавими, на наш погляд, для сучасної підготовки майбутніх економістів є стаття Д. Лойко «Креативна концепція навчання при підготовці економістів в умовах інтеграції до ЄС» (2015), у якій розкриваються напрями креативного навчання майбутніх економістів в контексті вимог європейського простору вищої освіти та економіки ЄС, робота Т. Поясок (2014) «Акмеологічні технології у підготовці майбутніх економістів до професійної взаємодії», у якій розкриваються питання особистісного й професійного зростання майбутнього економіста задля досягнення ним власного «акме».

Варто звернути увагу й на праці, які присвяче-

но проблемам якості професійної підготовки майбутніх економістів, зокрема щодо принципів забезпечення якості професійної підготовки майбутніх економістів засобами інформаційно-комунікаційних технологій (Максимова, 2014).

Окремо виокремлюємо статті з порівняльної професійної педагогіки, у яких розглядається зарубіжний досвід підготовки економістів, а саме: «Професійна підготовка майбутніх економістів в Україні і Німеччині: загальні тенденції і відмінності» (Дзюба, 2015), «Особливості професійної підготовки економістів в університетах Великої Британії та України» (Бабкова-Пилипенко, 2012); «Система професійної підготовки майбутніх економістів у США» (Наугольникова, 2016), «Особливості безперервного навчання в системі підготовки економістів в університетах великої Британії» (Найдьонова, 2014), «Особливості підготовки економістів у вищих навчальних закладах США» (Палінчак, 2013), «Інтерактивні технології в професійній підготовці економістів у Німеччині» (Бичок, 2016), «Порівняльний аналіз світового та вітчизняного досвіду щодо підготовки економістів у вищих навчальних закладах» (Беньковська, 2016).

Висновки. Таким чином, теоретичний аналіз наукових праць щодо професійної підготовки майбутніх економістів показав, що такі праці можна класифікувати на три групи, а саме:

1. проблеми, які є загальними для майбутніх

економістів, які навчаються за різними напрямками та спеціалізаціями, та є системними проблемами для підготовки не тільки майбутніх економістів, а й інших фахівців;

2. проблеми, що спрямовані на підготовку майбутніх економістів до певного виду, необхідної для їх професії, діяльності або стосуються засобів, які спрямовані на підвищення якості професійної підготовки майбутніх економістів;

3. проблеми, пов'язані з підготовкою економістів за кордоном.

Щодо останньої групи проблем, варто зазначити, що досліджень з порівняльної професійної педагогіки, спрямованих на вивчення зарубіжного досвіду підготовки економістів, ще недостатньо. Належна увага приділяється таким країнам, як США, Велика Британія, Німеччина. Разом з тим, розглядаються, як правило, загальні питання підготовки майбутніх економістів, без врахування тих нових економічних спеціальностей, які сьогодні з'являються в економічному глобальному просторі. Також, на наш погляд, недостатньо уваги приділено досвіду Республіки Польща, яка є сусідом України, близька до неї культурою й історією. Варто підкреслити, що Польща за досить короткий строк стала членом Європейського Союзу, досягнула значних успіхів в економічному розвитку. Отже, особливості професійної підготовки фахівців для економічної галузі в Республіці Польща є перспективним напрямом наукового дослідження.

Література

- Бабкова-Пилипенко Н. П. Особливості професійної підготовки економістів в університетах Великої Британії та України. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Серія: Педагогіка.* 2012. Т. 199. Вип. 187. С. 76–80.
- Беньковська Н. Б. Порівняльний аналіз світового та вітчизняного досвіду щодо підготовки економістів у вищих навчальних закладах. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Педагогіка і психологія.* 2016. № 2. С. 146–151.
- Бичок А. В. Інтерактивні технології в професійній підготовці економістів у Німеччині. *Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки.* 2016. Вип. 72 (1). С. 7–11.
- Галушак І. Є. Підготовка майбутніх економістів до правового забезпечення професійної діяльності. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія : Педагогіка та психологія.* 2018. Вип. 1. С. 90–93. DOI: 10.31339/2413-3329-2018-1(7)-90-93.
- Горицька О. В. Підготовка майбутніх економістів до автоматизації обліку на підприємствах. *Науковий вісник львівської академії. Серія : Педагогічні науки.* 2018. Вип. 3. С. 71–76.
- Дзюба Г. І. Професійна підготовка майбутніх економістів в Україні і Німеччині: загальні тенденції і відмінності. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія.* 2015. Вип. 220. С. 20–26.
- Дюлічева Ю. Ю. Хмарні технології у професійній підготовці майбутніх економістів. *Інформаційні технології в освіті.* 2014. Вип. 18. С. 71–79. DOI:10.14308/ite000469.
- Загородня А. А. Професійна підготовка фахівців економічної галузі у закладах вищої освіти Республіки Польща та України: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 40 с.
- Задорожна Н. Формування комунікативної компетентності у професійній підготовці економістів. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика.* 2013. Вип. 3–4. С. 75–78.
- Костенко Р. В. Компетентнісний підхід у професійній підготовці майбутніх економістів до роботи на валютному ринку. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського.* 2012. № 7–8. С. 197–209.
- Костенко Р. В. Підготовка майбутніх економістів до аналізу результатів тестування торгових систем на основі звітів комп'ютерної програми Metastock. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського.* 2011. № 3–4. С. 195–204.

- Лойко Д. М. Креативна концепція навчання при підготовці економістів в умовах інтеграції до ЄС. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Економічні науки*. 2015. № 5. С. 61–70.
- Максимова Л. П. Принципи забезпечення якості професійної підготовки майбутніх економістів засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Інженерні та освітні технології в електротехнічних і комп'ютерних системах*. 2014. № 4. С. 42–47.
- Найдьонова А. В. Особливості безперервного навчання в системі підготовки економістів в університетах Великої Британії. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Педагогіка, психологія, філософія*. 2014. Вип. 199 (2). С. 235–240.
- Наугольникова О. М. Система професійної підготовки майбутніх економістів у США. *Педагогіка та психологія*. 2016. Вип. 52. С. 291–301.
- Осадчий В. В. Аналіз досвіду застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутніх економістів в Україні. *Professional education: methodology, theory and technologies*. 2018. Vol. 8. С. 151–166. DOI: 10.31470/2415-3729-2018-8-151-166.
- Палінчак В. Особливості підготовки економістів у вищих навчальних закладах США. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота*. 2013. Вип. 29. С. 135–140.
- Поясок Т. Б. Акмеологічні технології у підготовці майбутніх економістів до професійної взаємодії. *Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки*. 2014. Вип. 24. С. 102–107.

References

- Babkova-Pilipenko, N. P. (2012). Osoblivosti profesijnoyi pidgotovki ekonomistiv v universitetah Velikoyi Britaniyi ta Ukrayini [Features of professional training of economists in universities of Great Britain and Ukraine]. *Naukovi praci [Chornomorskogo derzhavnogo universitetu imeni Petra Mogili kompleksu «Kiyev-Mogilyanska akademiya»]*. *Seriya: Pedagogika*, 199 (187), 76–80.
- Benkovska, N. B. (2016). Porivnyalnij analiz svitovogo ta vitchiznyanogo dosvidu shodo pidgotovki ekonomistiv u vishih navchalnih zakladah [Comparative analysis of world and domestic experience in training economists in higher education]. *Visnik Dnipropetrovskogo universitetu imeni Alfreda Nobelya. Seriya: Pedagogika i psihologiya*, 2, 146–151.
- Bichok, A. V. (2016). Interaktivni tehnologiyi v profesijnij pidgotovci ekonomistiv u Nimechchini [Interactive technologies in the training of economists in Germany]. *Zbirnik naukovih prac [Hersonskogo derzhavnogo universitetu]*. *Pedagogichni nauki*, 72 (1), 7–11.
- Galushak, I. Ye. (2018). Pidgotovka majbutnih ekonomistiv do pravovogo zabezpechennya profesijnoyi diyalnosti [Preparation of future economists for legal support of professional activity]. *Naukovij visnik Mukachivskogo derzhavnogo universitetu. Seriya: Pedagogika ta psihologiya*, 1, 90–93. 10.31339/2413-3329-2018-1(7)-90-93.
- Goritska, O. V. (2018). Pidgotovka majbutnih ekonomistiv do avtomatizaciyi obliku na pidpriyemstvah [Preparation of future economists for automation of accounting in enterprises]. *Naukovij visnik lotnoyi akademiyi. Seriya : Pedagogichni nauki*, 3, 71–76.
- Dzyuba, G. I. (2015). Profesijna pidgotovka majbutnih ekonomistiv v Ukrayini i Nimechchini: zagalni tendenciyi i vidminnosti [Professional training of future economists in Ukraine and Germany: general trends and differences]. *Naukovij visnik Nacionalnogo universitetu bioresursiv i prirodozoristuvannya Ukrayini. Seriya: Pedagogika, psihologiya, filosofiya*, 220, 20–26.
- Dyulichева, Yu. Yu. (2014). Hmarni tehnologiyi u profesijnij pidgotovci majbutnih ekonomistiv [Cloud technologies in the training of future economists]. *Informacijni tehnologiyi v osviti*, 18, 71–79. 10.14308/ite000469.
- Zahorodnia, A. A. (2020). *Profesijna pidgotovka fahivciv ekonomichnoyi galuzi u zakladah vishoyi osviti Respubliki Polsha ta Ukrayini [Professional training of economic experts in higher education institutions of the Republic of Poland and Ukraine: Extended abstract of Doctor's thesis: 13.00.04]*. KUBG.
- Zadorozhna, N. (2013). Formuvannya komunikativnoyi kompetentnosti u profesijnij pidgotovci ekonomistiv [Formation of communicative competence in professional training of economists]. *Nepererena profesijna osvita: teoriya i praktika*, 3–4, 75–78.
- Kostenko, R. V. (2012). Kompetentnisnij pidhid u profesijnij pidgotovci majbutnih ekonomistiv do roboti na valyutnomu rinku [The competence approach in vocational training of the future economists to job in the currency market]. *Naukovij visnik Pivdenoukrayinskogo nacionalnogo pedagogichnogo universitetu im. K. D. Ushinskogo*, 7–8, 197–209.
- Kostenko, R. V. (2011). Pidgotovka majbutnih ekonomistiv do analizu rezultativ testuvannya torgovih sistem na osnovi zvitiv komp'yuternoyi programi Metastock [Preparation of the future economists for the analysis of results of testing of trade systems on the basis of the reports of the computer program Metastock]. *Naukovij visnik Pivdenoukrayinskogo nacionalnogo pedagogichnogo universitetu im. K. D. Ushinskogo*, 3–4, 195–204.
- Loiko, D. M. (2015). Kreativna koncepciya navchannya pri pidgotovci ekonomistiv v umovah integraciyi do ES [Creative concept of training at pidgotovke economists provided integratsii in the EU]. *Visnik Kiyivskogo nacionalnogo universitetu tehnologij ta dizajnu. Seriya: Ekonomichni nauki*, 5, 61–70.
- Maksymova, L. P. (2014). Principi zabezpechennya yakosti profesijnoyi pidgotovki majbutnih ekonomistiv zasobami informacijno-komunikacijnih tehnologij [The principles of ensuring the quality of professional training of future economists by means of information and communication technologies]. *Inzhenerni ta osviti tehnologiyi v elektrotehnichnih i komp'yuternih sistemah*, 4, 42–47.
- Naidonova, A. V. (2014). Osoblivosti bezpererвного navchannya v sistemi pidgotovki ekonomistiv v universitetah Velikoyi Britaniyi [Features of lifelong learning in the system of training economists in universities in the UK]. *Naukovij visnik Nacionalnogo universitetu bioresursiv i prirodozoristuvannya Ukrayini. Seriya: Pedagogika, psihologiya, filosofiya*, 199 (2), 235–240.

- Naugolnykova, O. M. (2016). Sistema profesijnoyi pidgotovki majbutnih ekonomistiv u SShA [System of professional training of future economists in the USA]. *Pedagogika ta psihologiya*, 52, 291–301.
- Osadchyi, V. (2018). Analiz dosvidu zastosuvannya informacijno-komunikacijnih tehnologij u profesijnij pidgotovci majbutnih ekonomistiv v Ukraini [Analysis of the Experience of Applying Information and Communication Technologies in Future Economists' Professional Training in Ukraine]. *Professional education: methodology, theory and technologies*, 8, 151–166. 10.31470/2415-3729-2018-8-151–166.
- Palinchak, V. (2013). Osoblivosti pidgotovki ekonomistiv u vishih navchalnih zakladah SShA [Features of training economists in higher education in the United States]. *Naukovij visnik Uzhgorodskogo nacionalnogo universitetu. Seriya: Pedagogika. Socialna robota*, 29, 135–140.
- Poyasok, T. (2014). Akmeologichni tehnologiyi u pidgotovci majbutnih ekonomistiv do profesijnoyi vzayemodiyi [Acmeological technologies in preparation future economists to professional interaction]. *Visnik Cherkaskogo universitetu. Seriya: Pedagogichni nauki*, 24, 102–107.

ПРОФЕСИОНАЛЬНАЯ ПОДГОТОВКА СПЕЦИАЛИСТОВ ДЛЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ОБЛАСТИ КАК ОБЪЕКТ НАУЧНОГО ИССЛЕДОВАНИЯ В УКРАИНЕ

Сысоев Алексей, кандидат экономических наук, доцент,
руководитель департамента лицензирования и аккредитации,
Киевский международный университет,
ул. Львовская, 49, 03179 Киев, Украина, 4998858@gmail.com

В статье проведен анализ научных исследований, посвященных профессиональной подготовке специалистов для экономической области; показано, что в диссертационных исследованиях докторского уровня поднимались проблемы, которые являются общими для будущих экономистов, обучающихся по различным направлениям и специализациям, и являются системными проблемами для подготовки не только будущих экономистов, но и других специалистов; исследования кандидатского уровня больше направлены на подготовку будущих экономистов к определенному виду профессиональной деятельности или касаются средств, направленных на повышение эффективности и качества профессиональной подготовки будущих экономистов; осуществлена классификация современных исследований по проблеме профессиональной подготовки будущих экономистов; показано, что исследований, направленных на изучение зарубежного опыта подготовки экономистов, еще недостаточно, хотя должное внимание уделяется таким странам, как США, Великобритания, Германия.

Ключевые слова: классификация исследований; научное исследование; профессиональная подготовка; специалист для экономической отрасли; сравнительная специальная педагогика.

PROFESSIONAL TRAINING OF SPECIALISTS FOR THE ECONOMIC FIELD AS AN OBJECT OF SCIENTIFIC RESEARCH IN UKRAINE

Sysoiev Oleksii, PhD (Economy), Associate Professor,
Head of the Department of Licensing and Accreditation, Kyiv International University,
49 Lvivska Str., 03179 Kyiv, Ukraine, 4998858@gmail.com

The article provides a theoretical analysis of the problems of scientific research dedicated to training of specialists for the economic industry. As a result of the theoretical analysis, the classification of modern researches on the problem of training of future economists has been carried out: 1) research that examines problems that are common not only for the training of future economists but also systemic problems for other specialists' training; 2) research that analyzes the problems aimed at preparation of future economists for a certain type of activity necessary for their profession, or is related to the ways of improvement of the quality of future economists' professional training as well as the formation of pedagogical competence among future specialists in the economic field, that is, the training of teachers of economic disciplines; 3) scientific research on comparative professional pedagogy related to training of specialists in economic specialties in other countries of the world.

There has been presented the classification of scientific research related to the scientific degree for which the research was submitted: in doctoral dissertations there were raised the problems which are systemic for training of not only future economists but other specialists too. A candidate level research is more focused on individual problems of future economists' professional training, improving the quality of professional training of future economists. It has been stressed that studies aimed at studying foreign experience of economists' training are still not sufficient, although due attention is paid to such countries as the USA, Great Britain and Germany. The research aimed at studying the experience of the Republic of Poland, which is Ukraine's neighbour and is close to it in culture and history, has been noted as insufficient.

Key words: classification of researches; comparative professional pedagogy; scientific research; specialist for the economic field.

Стаття надійшла до редакції 16.04.2020
Прийнято до друку 28.05.2020